

1563-то заседание, 9–11 юни 2026 г.

(формат „Права на човека“)

H46-8 Мирослава Тодорова срещу България (жалба № 40072/13)

Наблюдение върху изпълнението на решенията на Европейския съд

Относитими документи:

DH-DD(2026)410, CM/Del/Dec(2025)1531/H46-12

Решения

Представителите на министрите

1. припомниха, че това дело се отнася до дисциплинарни производства и санкции, наложени от Висшия съдебен съвет („ВСС“) срещу жалбоподателката, съдия, която в качеството си на председател на основното професионално сдружение на съдиите в България е критикувала ВСС и изпълнителната власт по различни теми, свързани със съдебната власт, което Съдът е намерил за непропорционална намеса в упражняването на нейната свобода на изразяване на мнение и преследващо преобладаващата цел да я накаже като възмездие за критиките ѝ към ВСС и изпълнителната власт (нарушения на чл. 10 и чл. 18 във връзка с чл. 10 от Конвенцията);
2. припомниха, че естеството на констатациите на Съда по член 18 по настоящото дело изисква засилени гаранции срещу неправомерно влияние върху съдийската колегия на ВСС и че конституционна реформа, насочена към осигуряване на такива гаранции, беше обявена за невалидна през 2024 г.; отбелязаха, че през последните две години са изготвени няколко относитими законодателни инициативи, включително съвсем наскоро; отново приканиха властите да подновят усилията си за приемане на засилени институционални гаранции, като отговорят също така на относитимите препоръки на Европейската комисия за демокрация чрез право („Венецианската комисия“) и информират Комитета за развития в това отношение;
3. отбелязаха с тревога, че все още не е избран нов ВСС и че мандатът на настоящите му изборни членове е изтекъл преди три години, а към момента той функционира и с намален брой членове, избрани пряко от съдиите, което може да създаде риск от неправомерно влияние върху дисциплинарните производства; насърчиха властите да изработят допълнителни правила за избора на членовете на съдийската колегия на ВСС от парламентарната квота, които биха могли да ограничат риска от политическо влияние и свързаните с това рискове от злоупотреба с дисциплинарни производства, както и да предоставят информация за развития във връзка с провеждането на изборите за членове от съдийската квота;
4. приканиха властите да продължат усилията си за приемане на мерки или да предприемат последващи действия по вече изготвени предложения, които биха могли да укрепят независимостта на Инспектората към ВСС, като същевременно се съобразят с препоръките на Венецианската комисия относно ясното разграничаване на правомощията на инспекторите, за да не се нарушава конституционната роля на ВСС по отношение на дисциплината на съдиите;
5. отбелязаха с интерес, че съдийската колегия на ВСС като цяло оказва подкрепа на съдиите срещу нарушаване на тяхната независимост, включително срещу натиск чрез евентуални дисциплинарни мерки; насърчиха я да продължи тази практика във всички ситуации, в които убедителна информация бъде доведена до нейното знание относно неправомерен натиск, независимо от източника на натиска или от замесените длъжностни лица;

6. приветстваха отговора, който Върховният административен съд дава на настоящото решение и отбелязаха, че съдебната му практика показва, че той може да осигури адекватен съдебен контрол в ситуации, подобни на настоящия случай;

7. повториха поканата си към властите да обмислят въвеждането на гаранции срещу автоматичното налагане на наказващи мерки спрямо съдии, по отношение на които има висящо дисциплинарно производство; настоятелно ги насърчиха да се възползват от съответния експертен опит на Съвета на Европа в усилията си за реформи, особено на Венецианската комисия; поканиха ги да предоставят информация по горепосочените въпроси не по-късно от 31 декември 2026 г. и решиха да възобновят разглеждането на това дело на едно от заседанията във формат „Права на човека“ през 2027 г.